

Шочмо эл, порылых да чын верч!

БУДЬ ГОТОВ /

Ямде лий

39-шe (3583) №,
2022 ий 30 сентябрь,
кугарня.

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Фотом школ архив түгч налыме.

**5 октябрь –
Тұнықтышын ке-
чүже. Профессио-
нал пайремда дene
шокшиын саламмена!
Пенгіде тазалықым, күжү
іұмырым, чытышым,
пашаште күгу лекты-
шым тыланена.**

шке шокшо помышкыжо налеш. Нунын келге шинчымашышт, волғыдо ончықылықышт верч турғыжлана. Пытартыш йыңғыр марте вүден нангая.

«Тұнықтышо чыла шотыштат онғай, шке предметшым сайын палыше, күмдә эрудициян, у шонымашым таратыше, илы-шыште ум ужын мөштышо, жап дene тёр ошқылшо ең лийшаш», – ойлен күмдан палыме марий йылмызе, профессор Е.Н.Мустаев. Лач тыгаяк улыт кызытсе тұнықтышо-влак: илалшыжат, самырықшат. Теве Оршанке район Кугунур школышто нылымше классым тұнықтышо И.В.Актуганова (**снимкиште**) уло мөштымашыжым, шинчымашыжым тунемше-влаклан пöлекла, чон поянлықшым тёр пайла.

Умбакыже 3-шо лаштыкыште лудса.

ПОДПИСКЕ

3-13 октябрьште Россий
мучко **ПОДПИСЧИКЫН
ДЕКАДЫЖЕ
ЭРТАРАЛТЕШ.**

2023 ийнин
икымше
пелийжылан
«Ямде лий»
газетлан шул-
дырак ак дene возалташ
вашкыза:

верласе связь отделе-
нийыште (почто);

podpiska.pochta.ru
сайтыште але «Почта
России» мобильный
приложений гоч.

Индекс – П4696.

Корно походыш ўжеш

Фотом школ архив гыч налме.

Тунемше-влакым спорт туризм деке шўмангдыме, шочмо кундемым шымлаш қумылангдыме шонымаш дene «Край родной, навек любимый» туриаде республикаште эртаралтеш. Ёрша түнг школын тунемшиже-влак, тушко ушнен, «Ёрша-Шабашан» маршрут дene ик кечаш походыш миенит (**снимкиште**). Шнуй памаш воктене йоча-влакым Руфина матушка вашлийын. Тунемше-шамычлан шнуй вер, храм нерген каласкален. Пүртүс лонгаште кечивал кочкышым ыштеныт. Тулото йыр шинчын, мурым муреныт. Поход чылалан келшен. Бескана уло школ дene каяш қумыланыныт.

И.ВЕДЕРНИКОВА.

Советский район.

Увер «Культура» нацпроект почеш Марий Элыште шуко функциян модельный шымше книгагудым почыныт. Советский посёлкысо А.С.Крупняков лўмеш рўдё библиотеке у тўсум нальн. Книга фонд справочник, мутер, энциклопедий, сылнымутан литератур дene пойдаралтын.

У тургым - у спектакль

Авторын фотоожо.

М.Шкетан лўмеш Марий национальны драме театр 104-ше тургымым 6 октябряште түнг але ш. У.Шекспирин «Гамлет» пьесында Ф.Гладковын «Цемент» романже почеш шындымы «Гамлет. Машина. Цемент» спектакль-кином (**снимкиште**) калык ончыко луктеш. Режиссёр – С.В.Пектеев.

– *Мемнан Гамлетна – марий рвезе. Моско олаште күшүл шинчымашым налме да йотэлэшиште лийме деч вара тудо шочмо кундемышкыжсе пёртъялеш. Шекспир тусо жаплан келшише еңын койыш-шоктышыжым почын туэн гын, ме, у йöным кучылтын, тачысе кечилян келыштаренна. Шонаш таратыше, келге шонымашан спектакль-кином рушила субтитр улмылан кёра умылаш күштилгырак лиеш, шонем, – ойла Степан Пектеев.*

Театрыш кошташ йобратьше-влакым у тургымышто ятыр премьер вучча.

Е.ИВАНОВА.

Российсе увер

26 сентябрь гыч 16 октябрь марте 1-11-ше классаште тунемше-влаклан «Искусственный интеллект в стартапах» теме дene урок эртаралтеш. Тудо «Урок цифры» всероссийский тунемме проект радамыште лиеш.

14-22 иаш улыда? Туже «Пушкин знает» всероссийский конкурс – тыланда. Йётратыме произведенийда гыч персонаж нерген ик ми-наташ видеом войзыза да «ВКонтакте» соцкылыш **#пушкинзнает** хэштег дene верандыза.

5-17 иаш ўдыр-рвезе-влакым «Леонардо» всероссийский конкурсышко ушнаш ўжыт. Келшише технике дene пайдаланен, «Мыйын йётратыме олам» теме дene суретым суретлыман. Пашам konkurs.leonardo.ru сайтыш **10 октября** марте колтыман.

Марий Элысе увер

Республикисе йоча да сымырк-влаклан В.Х.Колумб лўмеш книгагудо **#Вместе-Ярче** республикисе сурет конкурсым увертарен. Тушко 6-12 иаш йоча-шамыч ушнен кертыт. Пашам **17 октября** марте колтыман. Тўрыйс увер – rubcolumbaru сайтыште.

Театрлан пёлеклалтше «Финн-угор транзит» калык усталык да сымыктыш тўнямбал фестиваль Марий Эл, Удмурт, Карелий республиклаште да Коми-Пермяк автоном округышто эртаралтеш. Фестивальым **6 октябряште** Йошкар-Олаште почыт.

Марий Эл Республикасе тўвыра, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве «Марий Элын идалыкысе эн сай книгаже – 2022» республикисе конкурсым увертарен. Иктешлымаш **10 декабряште** лиеш.

Туныктышо, тау тыланет!

**Түнгалитышыже –
1-ше паштыкыште.**

И.В.Актуганован школышто пашам ыштымыжлан кум ий веле лиеш гынат, йоча-влакын йоратымашыштым, пагалымашыштым шукертак сүлөн. Чонлан келшише со-мылым кыртмен, устан щукта.

– **Ирина Владиславовна, туныктышын пашаже чондам мо дene сымыстарен?**

– Мый туныктышо лияш изинек шоненам. Авам Валентина Николаевна түнгалитыш класслам туныктен. Мыят тунемшиже лийынам. Тудын сайын умылтарымыжым, рапш кутырымыжым түткүн колыштын, чаткан чийымыжым ончен, тиде профессийым ойыраш кумыл шочын. Адакшым авамын пашажым

Марий

Элыште у тунемме ийиште 50 ут-ла самырык педагог школышко пашам ышташ толын. «Земский туныктышо» федеральный програм-ме дene кандаш ең пайдаланен.

умбакыже шуяш шоненам.

– **Тачысе туныктышо ож-нысо деч ойыртемалтеш?**

– Илыш кажне кечин ончы-ко кая. У технологий-влак шындаралтыт. Туныктышо тудым устан, күлеш семын кучылт моштышаш. Мастар-лыкшым түрлө конкурсышто тергышаш. Эшежым йочалан чыла «пурын пүшшаш» оғыл. Икшывым шымлаш, шке гыч тунемаш таратышаш. Меат илиш дene төр ошкылаш тыршена.

– **Те шкеже марий шүлүш-шан улыда. Тунемшида-влакат тендам очен кумыла ныт?**

– Школна марий шүлүшшан. Но икшыве-влак шке кок-лаштыш рушла утларак кутырат. Мый нунылан марий йылмын моторлыкшым, күлешликшым умылтарем. Ик-мыньяр тунемшем «Шонапыл» ансамбльышке коштеш. Марий шүлүшшан ий гыч ийиш виянгеш манын ўшанем.

Х.АЛЕКСАНДРОВА
мутланен.

Сенгимаш

**Т.Г.Жир-
кова** Российын лу эн сай экопросвети-тельже рада-мыш логалын. Тудо Юрино посёлкысо

С.А.Лосев лүмеш школышто биологийм да химиийм туныкта. **Экокласс.рф** проектиште 120 түжем туныктышын пашажым акленыт. Туныктышо-влак экологий теме дene интерактивный урокым пуэнит, йоча-влак дene пырля түрлө конкурсыш ушненыт.

**Волжск оласе
4-ше номеран шко-**

лышто географийм туныктышо **Т.А.Жидко** Тюменьыште эртаралтше **«Учитель года России – 2022»** всероссийский конкурсышто Марий Элын чапшым арален.

Ярославльыште **«Воспитатель года России – 2022»** всероссийский конкурсын финалже эртаралтын. Оршанке посёлкысо «Родничок» йочасадын **Вос-
питательже, педагог-психолог-шо Н.А.Петухова** мастерлыкшым ончыктен.

«Лучший учитель родного языка и родной литературы – 2022» всероссийский конкурсышто Советский посёлкысо З-шо номеран школын туныктышыжо **Р.А.Богомолова** шке вийжым терген.

Пайрем дene!

Туныктышо профессийим эн чытыше, поро кумылан, тыматле койыш-шоктышан ең ойыра. Лач тыгай класс вуйлатышем В.П.Покровская. Тудо математике дene информатикым туныкта. Валентина Петровна келге шинчымашым пүйимо верч тыршаш. Чын илиш корныш шогалаш, сай айдеме лияш кумыланда. В.П.Покровскаяям Туныктышын кечиј ж дene саламлем.

Таня КУВШИНОВА.

Волжский, Сотнур.

Пашажым йөрата

Мыйын аваем, Светлана Витальевна (**снимкиште**), Звенигово район Шоләнгер школышто йот йылым туныкта. Эрдене весела кумыл дene школыш ошкылеш. Кастене, сурт сомылкам төрлүмеке, адак туныктымо пашажым шуя. Ноен толеш гынат, шижам, аваем шке пашажым да йоча-влакым пеш йөрата. Мый авам дene күгешнем да Туныктышын кечиј ж дene шоктышын саламлем.

**Даша ИВАНОВА.
Морко, Коркаторо.**

Фотом
еш архив
гыч налме.

Кокымшо ава

Мыйын туныктышем – Т.А.Конакова. Тудо мемнам кумшо ий туныкта. Татьяна Анатольевна поро кумылан, ныжылгэ. Чылт кокымшо ава гай. Тунемшиже-влакым пеш чамана. Южунам изиш вурсалта. Урокышто сайын, чаткан умылтара, садлан мый у темым ушышкем вигак пыштэм. Мёнгисө пашамат куанен ыштэм. Авамым «визытан» дene «нылъитан» отметыла дene куандарем.

**Костя ШЕХУРДИН.
Шернур, Кукнур.**

«Ямде лий» 2022 ий 30 сентябрь

— Тиде толкын дene кумшо классыште тунеммем годымак палыме лийнам. Экологий агитбригаде-влакын конкурсыштышт кумшо верым сенен налмына чонеш поснак кугу кышам коден. Школышто эртаралтше чыла мероприятийште вүйдыш ѿулам. Мураш, почеламутым лудаш йөрөтөм, — ойла ѹдыр.

Классыштыже редколлегиын членжылан шотлалтеш. Школ илыш нерген районысо газетышке заметкылам воза. Робототехнике дene пентгыде кылым куча. «Надежда» во-

Ончыко ўшанлын ошқылеш

Марий Турек район Косолап школын тунемшыже-дene пентгыде кылым кучат. Ик эн чолгаже — кудымшо классын тунемшыже Анастасия Зайцева (снимкыште).

лонтёр отрядышке коштеш. Пырля погынен, «Академия

Изи
ошқыл —
кугу
сөнгимаш

творчества» проектым ильшыши шындареныт. Тунемшевлак куд кружокым шке гыч вүдат. Мураш, күшташ, сүретлаш, фото ден видеомышташ туныктат, түрлө постановкым шынданат.

— РДШ мыланна түрлө могырым виянаш, ончыко ўшанлын ошқылаш ўённым ышта. Ме проект пашам возена, конкурс ден фестивальшке ушнена. Калык ончылно мастралыкнам ончыктена. Чылажат ончыкылык илышиште күлеш, шонем. Школыштына тиде толкынным вүйлатыше Ирина Михайловна Богдановалан мыланна полшен шогымыжлан — кугу тау, — ойла чолга ѹдыр.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.
Фотом еш архив гыч налме.

Увер

Школышто театр кружокым але студийым почаш шонет? Шонымашетым шуктash «Школьная классика» всероссийский проект полшен кертеш. Тушко ушнаш йодмашым 7 октябрь марте көлтүман. Түрүс увер — рдш.рф сайтыште.

Койдымо пашалан — пёлек

Пётъял школын тунемшыже-влак «Спасибо за заботу» всероссийский акцийшке ушненыйт. Нуно школышто кочкаш шолтен пукшышо, арулыкым эскерыше-влаклан таум ойленият. Шке гыч сюрастарыме открыткым кучыктенйт да пеледыш аршашым пёлекленйт (**снимкыште**). Нине пашаң-влакын сомылышт кажне еңлан огеш кой гынат, моткоч күлешан пашам шуктат. Садлан нуным пагалыман да аклыман.

Н.ВАСИЛЬЕВА.

Волжский район.

Фотом школа архив гыч налме.

Пиал шыргыжалын

Мый школысо «Рвезе түкүм» йоча ушемын ик эн чолга волонтёржылан шотлалтам. Тидым шотыш налын, Волонтёр-влакын Республикасы форумыштышт көнөж каникул годым лияш пиал шыргыжалын. Морко район гыч 21 тунемше форумышко ушнен. Марий Эл Республикасы «Авангард» военно-патриотический рүдерыште август мучаште эртаралтше сменыште уш-акылем пойдаларенам. Тудо пионерийлан 100 ий теммылан пёлеклалтше лийын. Кажне кечин түрлө модыш, танасымаш, лүмлө ең-влак дene вашлиймашла эртаралтыныт. Республикасы йоча-шамычым иквереш погаш Марий Элсе самырык-влак политике, спорт да туризм министерстве кугу полышым пүэн.

Ксения ЯНДАКОВА.
Морко, Шүргыял.

Көнгөжымат ече дене коштеш

Йоча-влак, те күзе шонеда? Ече дене кошташ йөрөтүш-влак көнгөжым капкылыштым күзе шуарат? Вашмутым иканаште палышда, очыни. Куржталыштыт, ечероллер дене коштыт. Звенигово район Шолэнгер школын 9-ше классыштыже тунемшэ Полина Петрова (снимкиште) спорт дене кылым куди яшыж годым кучаш түңалын. Изи ўдыр, изажын медаль ден кубок-шо-шамычым ончен, тудын гай тале спортсмен лияш кумыланын.

— Школыш тунемаш кайымеке, ече дене кошташ түңәләнам. Тренер Нестер Арсентьевич Александров вий-куатем шижын, кумыланден моштен. Кокымшо классыште тунеммем годым Звенигово олаште эртаралтше ече дене районыко таңасымаште икимшө верым налынам. Тиде мыйын икимшө сенъымашем лийын да умбакыж шуаралташ вийым ешарен, — ойла самы-

рык спортсмен. — Ече дене кошташ күштүлгүрак. Лум јүмбалне чөнештөн кайымыла чучеш. Ечероллер дене кошташ вий утларак күлеш.

Полина тренировылан кажнене кечин ик-кок шагатым ойыра. Сенъымашыжат ятыр. Эн куандарышы же — биатлон дене Марий Эл Республикасы да Йошкар-Олан первенствыштыт икимшө вер. Ечероллер дене Марий Эл Республикасы чемпионатыштыже шке ийготан-влак коклаште икимшө верым шукерте оғыл сенен налын.

Е.ИВАНОВА.

Фотом еш архив гыч налме.

Увер «Готов к труду и обороне» всероссийский физкультура да спорт комплексын III фестивальжынын финалже Калининградыште эртаралтын. Фестиваль эн виян спорт еш-влакым иквереш чумырен. Финалыште Российын 47 регионжо гыч 47 еш (чыла же 188 спортсмен) таңасен. Марий Элын чапшым Милютинмыт еш: ача — Александр Юрьевич, ава — Эльвира Аркадьевна, нунын Настя ўдырышт да коча — Юрий Леонидович — арален.

Спортсмен-влак спортын мөгай видшө дене пөнгүйде кылым күчмөштүш дене чапланынет? Мөгай вид уто?

Александр Анююков

Футбол

Алексей Швед

Хоккей

Герман Титов

Баскетбол

Даниил Медведев

Теннис

Ече

Кумыл волен оғыл

Фотом еш архив гыч нал

Волжск олаште «Нацийын кроссшо» таңасымаш эртаралтын. Игече йўран лийын гынат, кумылан-влак ятыр погыненет. Тушко Марий Элы се түрлө район, пошкудо республика да оала гыч 6-73 ияш ен-влак ушненет. Меат йолташем-шамыч (**снимкиште**) Ренат Хасаншин, Егор Нахимов да Макар Чикаев дене вийнам тергенна. Сенъыше радамыш лектын оғынал гынат, кумылна волен оғыл. Вес ийлан сайынрак ямдалалтына. Ала сенъышшыл лектына?!

Давид ТИМОФЕЕВ.

Волжск, 2-шо номеран школ.

Россий Федерацииыс цифровой вияңмаш, связь да массовый коммуникаций министерстывн окса попышыж дене лукмо.

«Ямде лий» 2022 ий 30 сентябрь

Куанен ила

Фотом ёш архив гыч налме.

1 октябрь –
Илалше-влакын
түнямбал кечышт.

Порын шарналтем

Володя кочамым порын шарналтем. Тудо Морко районысо Ердүр яльште илен. Кочам деке унала мияш йобратенам. Толмащешем ош шоколадым, соукым эре налын ямдылен. Кочаем пеш поро, ушан лийын. Тудын туныктен каласыме ойжо-шамычым эре шарнем.

Тек кажне коча-кован ласка шонгтылык лиеш. Уныкашт-влак қуандарат. Аралыза, пагалыза коча-ковадам.

Ксения ИВАНОВА.
Морко, Корккатово.

Аня ВИНОГОРОВА.

Звенигово, Шолэнгер.

Ит вашке ойгыраш

Чылт чевер олма гай
тыйын чуриет,
Пуйто кайык йүк гай
сылнын мурымет.
Ах, ковай, мый тыйым
пешак йобратем,
Шүм гыч лекше мутым
таче каласем.

Шомакет эн шерге,
чылт ший-шörtнö гай,
Кумылет – лай порсын,
чиңыштет – со май.
Ойгыраш ит вашке,
шыргыж, куанал,
Илышет лиеш тек роза гае ал.

Аня ПРОХОРОВА.

1-ше №-ан Шернур школ.

Эн шыма

Лида ковам эн поро, эн шыма, эн мотор. Унала мимем – ўстел тич сийым ямдyla. Шўрашан мелнажын пушыжо уремыш шумеш шижалтеш. Подкогыльжым кочкин, шерет ок тем. Ковамлан кенежым чывигым оролаш, пукшаш, йыранглаште шўкшудым сомылаш, вўдым шаваш, саскам погаш полшенам. Шудымат ямдленна. «Кё паша деч ок лўд, туддеч йогыжат корангеш», – ойла ковам. Тудлан кужу ўмырым, пенгыде тазалыким да пиалым тыланем.

Алина СУББОТИНА.
2-шо №-ан Морко школ.

Пеледыш гай

Мыйын ковам – Зоя Федотовна (снимкиште). Тудо кочкаш пеш тамлын шолта. Кенгежым пакчаште пеледышыже тўрлө тўс дene, торашке волгалтеш. Кажне кушыл дene чонан семын кутыра. Ковам шкежат пеледыш гай. Лишил енгемым Илалше-влакын түнямбал кечышт дene шокшиш саламлем.

Юля ЯГОДАРОВА.
Советский, Кельмаксола.

Шонгыенлан – полыш

Айдеме чон порылык-
шо ден лиеш эре виян...
А.ИВАНОВА.

6

«Кугуракым пагале, изира-
кым чамане» калыкмутым
Морко район Унчо школышто
тунемше йоча-шамыч раши
умылат. Садлан тимуровец-влакын
отрядыштым чумыреныт. Шонгыенлан кертышт
семын полышым пуат. Шукерте
огыл Е.П.Митрофанова деке
миенит (снимкиште). 84 ияш
кова илыши корныжым, сар
годсо пагытым шарналтен. Йо-
ча-влак Елена Петровнам шу-
шаш пайрем дene саламленыт,
пёлекым кучкытеныт.

О.ВАСИЛЬЕВА.
Фотом школ архив гыч
налме.

Лектыш куандарыше

Ме «Зимовка» сорт паренгым нылымше ий күштена. Тений лоп вереш 15 йыраным шындышина. 13 сентябрьште паренгым күнчышна гын, лектыш моткоч куандарыше. Тыгыдыже чумыржо ведрат пеле лекте, урлыкаш – мешакат пеле, молыжо – чыла шолдыра. Лу паренгым нельтишм висалтен очышым: кандаш килограмм! Тиде сорт паренгым тыланнат шындаш темлем. Тудын шудыжым колорад копшантек ок коч, шүкшудо шочын ок керт, фитофтор чер ок витаре. Паренгем шудо, лум толмешке, ужарген күшкеш.

Даша СОШИНА.

Морко, Күпсола.

**Владимир АЛЕКСАНДРОВЫН сүретше.
Волжский, Сотнур.**

Палаш онай Плазмодий понгын йолжо уке, но «коштын» мошта. Тудо туртшо медузым ушештара. Вөшт көшт. Кок мөгүрыш лўнгаглтын тарванылеш. Эсогыл пундышыш күзен кертеш.

Сүреттүм чиyllитызы.

3 октябрь –
Понгым погышын
кечүже.

Ом коч, но погем

Мый понгым кочкаш ом йөрәте, но погашыже келша. Лышташ йымак шылын шичшегизи, мотор, йыргешке понгым ужмеке, күзе от куане?! А те паледа, понгым вожке погаш ок лий, шочымын чарна. Мый тудым күзё дене пүчкам да ведрашке пыштэм.

**Артём ИВАНОВ.
Йошкар-Ола,
24-ше №-ан школ.**

Түшто

Йолжо уло – кемже уке.
Ушыыхо уло – вуйжо уке.

Синквейн

Паренгем
Йыргешке, нарынче.
Күшкеш, пукша, куандара.
Мыйын йөрятаме кочкыш.
Пакчасаска.

**Лиза КИТКАЕВА.
Шернур, Күкнур.**

МАРИЙ ЗА РЕСПУБЛИКАН ТҮҮВИРА, ПЕЧАТЬ ДА КАЛЫК-ВАКИН ПАЛАШ ШОШТЫШ МИНИСТЕРСТВОКЕ

М.Шкетан лүмеш

Марий күйкөшкүн арама театэр

Марий национальный театр

драмы им. М. Шкетана

ШЫЖА

У. Шекспир

ГАМЛЕТ. МАШИНА. ЦЕМЕНТ

Ф. Шекспир

ГАМЛЕТ. МАШИНА. ЦЕМЕНТ

Ф. Шекспир

ОСКАР И РОЗОВАЯ ДАМА

Э. Шимитт

ПОСАДИТЬ ДЕРЕВО

Э. Жигитов

ЧЕЛОВЕК ИЗ ПОДОЛЬСКА

Д. Донинот

ЮГОРНО / Песнь о вещем пути

А. Спиринов

АЧИЙКАТ-АВИЙЖАТ...

М. Шкетан

ЙЫВАН КЫРЛА. ПУТЕВКА В ЖИЗНЬ

С. Плеханов

ТОРЕШВАТЕ / Укрощение строптивой

У. Шекспир

БАВАЙ / Ба

Ю. Тупикин

ШИЙ ПАМПАЛЧЕ / Серебряная Пампалче

З. Долгова, С. Янукова

FOLKS / Сказки народов мира

С. Плеханов

КИТАЙ КУВА / Китайская бабушка

А. Богачева

БИЛДАЛЫ НАЛАДЫ

8(8362)75-13-78

SHKETAN.RU

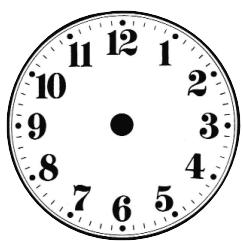
www.shketa

«Ямде лий» 2022 ий 30 сентябрь

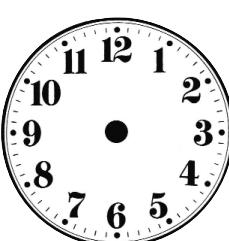

Галина ТРОФИМОВА.
Морко посёлко.

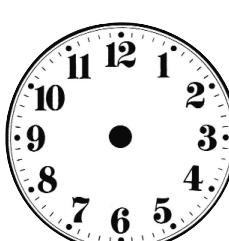
Цифер-
блатыште
шагатым
чын
ончыкты-
за. Кече
радамда
нерген
возен
колтыза.

3:20

11:35

16:59

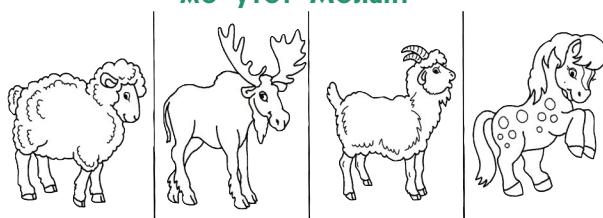
Репинмыт еш.
Советский, Ёрша.

Алёна
АЛЕКСАНДРОВА.
Морко посёлко.

Задаче

Знайка, Незнайка ден
Пилюлькин 14-ше,
17-ше, 19-ше номеран
пörtлаште илат. Знайка
19-ше ден 17-ше номера-
ныште ок иле, Незнай-
ка – 19-шыште. Кажныже
кушто ила? Палыза.

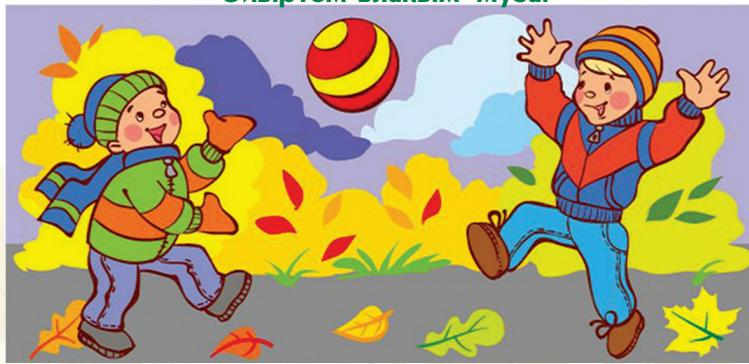
Понгылаште согласный ден гласный
буква-влакым палемдыме. Согласный бук-
ван понго-шамыч шукшан улыт.
Погымыда годым түткө лийза.

8

Ойыртем-влакым муз.

Интернетисе сүрет-влакым күчилтмо.